

starih. Užival je veliko prijateljstvo pri svojih tovariših in zaupanje svojih višjih, namreč šolskih nadzornikov, predsednikov krajin in okrajnih šolskih svetov. S temi skromnimi vrsticami čestitam dragemu jubilaru na njegovi 80-letnici in mu kličemo: Bog ga ohrani še in še pri dobrem zdravju in dobri volji!

— **Sedemdesetletnica obstoja osnovne šole** so kaj lepo in svečano proslavili v Preserju pod Krimom. S prvima vlakoma oziroma peš so dopoldne prihajali gostje. Ob 9. uri je šolska mladina odkorakala pod vodstvom svojega učiteljskega v spremstvu došlih gostov in občanov k slovesni službi božji. Slovesno mašo in žalne obrede za pokojne učitelje in katehete ter umrle učence je opravil bivši preserski župnik, sedaj stolni kanonik g. dr. Čekal. Po cerkvenem opravilu se je vršila šolska slavnost pred lepo in vabljivo okrašenim šolskim poslopjem, kjer sta bila postavljena dva mala odra za govornike in dramatične prizore. Prva sta pozdravila goste učence in učenka, osobito bivše učitelje in katehete ter jim izrekla zahvalo imenom dedov in babic, očetov in mater ter njih samih. Nato je v posebnem govoru podal zgodovino preserske osnovne šole bivši nadučitelj na tej šoli, sedaj ljubljanski gerent tov. Likozar. Omenjal je, kako se je šola stopnjevala razvijala od l. 1854/55. do 1924/25. iz enorazrednice, ki se je otvorila pod učiteljem Uraničem, razširila v dvorazrednico pod Jakob Marnom, dobila vzporednici pod Avg. Korbarjem in se preobnavala v štirirazrednico pod sedanjim upraviteljem Jan. Zupančičem. Omenil je vse učiteljske v vse katehete, ki so tekom sedemdeset let delovali na tej šoli, osobito je še omenil one, ki so k tej slavnosti prihiti osebno, v prijazno Preserje. Koncem govora mu je upravitelj Zupančič izročil k belo-rdečima trakovima še moder trak z napisom: »Ob sedemdesetletnici ustanovitve« kot dar krajnega šolskega sveta, katerega je pripel na šolsko zastavo. Po končanem govoru so otroci lepo zapeli nekaj pesmi, živahno deklamovali nekaj domorodnih pesmi, uprizorili dramatičen prizor »Ciciban in čebelica« ter »Zvonovi«, za kar so želi obilo pohvale od zbranega občinstva. Slavnost je zaključil sreski prosvetni referent g. And. Škulj s svojim vznešenim govorom o pomenu šole ter končal svoj govor z vzklikom na kralja Aleksandra in dinastijo. Otroci so zapeli še »Bože pravde«, nakar so bili pogoščeni s pecivom in malinovcem ter obdarovani s spominskimi podobnicami. Med pogoščenjem in popoldne pri prosti zabavi je neumorno prepeval ljubljanski oktet ter tako pripomogel, da se je ta slavnost tako lepo proslavila.

— **Himen.** Poročil se je 12. julija 1925 tovariš Stanjko Ryšlavý, učitelj v Durdencu s tov. gđ. Valči Groharjevo iz Toplice pri Zagorju ob Savi. Iskreno čestitamo!

ZAHVALA.

Povodom slavlja 40-letnice mature in 40-letnice učiteljevanja dne 28. junija t. l. v Tomišlju sem doživel tako počaščenje, da se moram vsaj nekaterim tovarišem, prijateljem in znancem zahvaliti javno — ne po njih zaslugah, marveč po svoji skromni moči.

Gospod sreski referent A. Škulj je opisal moje življenje in delo. Darovalci lepih daril: domače učiteljsko, pevski zbor »Krim« in šolska mladina, so mi naklonili take prijateljske spomine, da jih bom vesel do smrti. Tov. A. Adamič je aranžiral vso slavnost v širokih potezih, kar mu je vrlo uspelo. Tovariši in tovarišice ste me posetili vsi, prav vsi in se veselili z menoj tovariškega slavlja. Bog Vas živi! Srčna hvala! Prav rad Vam povrnem to uslugo, a žal, najbrž nisva z Bogom ene misli, če bom utegnil.

Poleg tega moram zahvaliti tovarišem in znance od blizu in daleč za pisane čestitke, kakor tudi tukajšnji pevski zbor »Krim« za lepo podoknico ter za trud, da ste tako okusno ovenčali šolsko poslopje.

Iskrena hvala vsem občanom iz Tomišlja in Vrbljenja, z lga in Preserja za navdušene ovacije in prijazne čestitke.

Vse to mi svedoči, da si je jugoslovanski učitelj tudi pod Krimom kakor povsod široko naše udejnjenje domovine pridobil ugled in spoštovanje. Želim samo, da bi se to sporazumevanje med narodom in učitelstvom vedno bolj poglobljalo in utrjalo v mogočno vez, ki naj slednjič prejme naziv: Jugoslovanski narod in jugosloven-

ski učitelj sta jedno. V to pomozi Bog in naše vztrajno delo!

Vam vsem pa vnovič: Najlepša hvala in zahvala!

Ivo Trošt.

Imenovanja in napredovanja.

— **i Učiteljska napredovanja.** Na osnovi čl. 47. in 52. čln. zakona so napredovali s kraljevim ukazom: V I. grupi II. kategorije: Terezija Cvar, učiteljica na Bizeljskem; Ema Miselj, učiteljica v Dolenjem Logatcu; Marija Blazinšek-Troha, učiteljica v Zibiki; Pavla Delak, učiteljica v Razvanju; Josipina Majzelj, učiteljica v Rogaški Slatini; Božena Serajnik-Kreč, učiteljica v Prihovi; Matilda Šmid, učiteljica v Podgorju. — V 2. grupi II. kategorije: Karol Bako, učitelj v Strukovcih; Leon Dobnik, šolski upravitelj v Strančah; Ivana Kugler, učiteljica v Podgorju; Tilka Požar, učiteljica v Vojniku; Ciril Bobič, šolski upravitelj pri Sv. Andražu v Haložah; Zora Blinc, učiteljica v Vinici; Ana Ostriž, učiteljica v Ljubljani z 10 odst. po čl. 7. čln. zakona; Pavla Semen, učiteljica v Lescah; Andrej Vilfan, šolski upravitelj v Sori; Olga Vodopivec - Vrbič, učiteljica v Dragi; Alfonz Završnik, učitelj v Ribnici; Apolonija Zupanc, učiteljica v Radovljici. — Z odlokom g. ministra prosvete so napredovali: V 3. grupi II. kategorije: Valerija Arrigler, učiteljica v Skaručni; Erna Likar-Gospodarič, učiteljica na Rakeku; Ana Melliwa, učiteljica na Uncu; Ana Mitterhammer-Stegenšek, učiteljica v Toplicah pri Zagorju; Marija Očakar, učiteljica pri Sv. Križu pri Kostanjevici; Marija Perko, učiteljica meščanske šole na Jesenčah z 10 odst. po čl. 7. čln. zakona; Leopoldina Plevelj, učiteljica v Sevnici; Ana Šemč, učiteljica v Šmarjeti; Franja Weber, učiteljica v Starem trgu pri Ložu; Vilma Kladnik, učiteljica v Sevnici; Stefka Juhart-Omladič, učiteljica v Braslovčah; Marija Kontler, učiteljica v Dolgi vasi; Cirila Rakovec, učiteljica v St. Pavlu pri Preboldu; Anda Vittori-Lehman, učiteljica v Središču ob Dravi.

Naša gospodarska organizacija.

— **g Društvo za zgradbo učiteljskega konvikta v Ljubljani** je imelo v smislu sklepa občnega zbora o Veliki noči svoj izredni občni zbor 21. junija t. l. Na njem so se obravnavala nanovo sestavljena društvena pravila. Poročevalec je bil tov. Josip Lapajne iz Cerkelj. Sprejeti so bili z neznatnimi izpremembami skoro vsi členi, kakor jih je izdelala tozadevna anketa.

Ker je večina članov dosedanjega odbora izjavila, da ponovne izvolitve vsled prevelike zaposlenosti drugod ne more več sprejeti, se je z vzklikom izvolil za predsednika tov. Luka Jelenc, za tajnika tov. Tit Grčar, za blagajnika tov. Josip Kobal, vsi iz Ljubljane, za odbornike pa: tov. Marija Sodnikova iz Ljubljane, tov. Josip Lapajne iz Cerkelj, tov. Karel Blažič iz Oviš, tov. Peter Jocič iz Predvora, tov. Jakob Slapar iz Olševka in tov. Ivan Stenovec iz Domžal; za pregledovalca računov pa tov. Mirko Fegic iz Ljubljane in tov. Avgust Korbar iz Zgornje Šiške.

Ta odbor bo posloval dotlej, da policijska direkcija potrdi nova pravila, na temelju katerih se izvoli zopet novi odbor.

Društvo potrjuje sledeče prispevke: tov. Miro Repovš, šolski upravitelj v Ljubljani, 20 Din. tov. Josip Šuštaršič, učitelj v Cerknici, 15 Din. tov. Julij Mayer, šolski upravitelj v Dobu pri Domžalah, tov. Marica Poropatova, učiteljica v Kamniku, 10 Din. tov. Mirko Fegic iz Ljubljane in tov. Tit Grčar, Svatopluk Stoviček, Angela Petričeva, Franja Hribernikova in Stana Kantetova vsi na Barju v Ljubljani, tov. Viktor Sotenšek, šol upravitelj na Brdu in tov. Ivan Stenovec, učitelj v Domžalah, vsi po 10 Din. Letošnji prispevki znašajo doslej 6270,50 Din.

Tovariši(ice)! Sezite po položnicah in posnemajte vrliga tovariša Mayerja, ki se spomni konvikta s prispevkom vsak mesec!

— **g Učiteljski dom v Mariboru.** Darila: Tov. Marta Jurkova v Krčevini pri Mariboru poklanja »v znak hvalečnosti, da sem rehabilitirana po principu: storjena krivice popraviti, a ne storiti nobene«, 2 obveznici 7% drž. pos. à 100

Din (III. 1924). Krajnič Martin, šolski upravitelj Trbojnje, 1 obv. 7% drž. pos. à 100 Din (IX. 1922). Ivan Zotter, šolski upravitelj Gomilsko 3 obv. 7% drž. pos. à 100 Din (IX. 1922). Anton Volavšek, učitelj Teharje, 25 Din; Marija Turnaj, učiteljica Čadram, 20 Din, o priliki obiska pri tovarišu. — Vsem darovalcem iskrena zahvala! — M. Kožuh, blagajnik.

— **g Za Učiteljski konvikt v Ljubljani.** V počaščenje spomina umrlega tovariša Edvarda Vohinca zbrali 110 Din njegovi bivši sošolci o priliki 36-letnice dovršene mature pri tovarišu Armiču v Radečah na Dolenjskem.

Književnost in umetnost.

Ocene.

— **k Zbori: Mesečna revija za novo zborovsko glasbo.** Urejuje Zorko Prelovec, izdaja pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«. Zvezka št. 7 in 8 sta zaradi počitnic že sedaj izšla. Juljska številka prinaša dva lahka Adamičeva moška zbora »Božična« in »Jezus je majhen« ter Premrovo »Večerno« za mešani zbor, v avgustu pa je nastisnjen Adamičev daljši, zelo zanimiv, dasi za izvajanje težak moški zbor »Krški zvonovi«. Zbori se naročijo po dopisnici na naslov pevškega društva »Ljubljanski Zvon« v Ljubljani.

— **k Ženski list** za dom, modo in zabavo. Izhaja vsaki mesec v Zagrebu ter prinaša modne kroje za dame in deco. Pravkar je izšel 3. zvezek. Cena 15 Din. Priloga mu je tudi »Krojni vzorci«. Ker se z naročitvijo »Ženskega lista« lahko brez škode opusti vse nemške modne liste, naročitev prav tople priporočamo.

Iz naše stanovske organizacije.

Gibanje okrajnih društev v Sloveniji.

Poročila:

+ **ŠMARSKO - ROGAŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO** je zborovalo dne 20. maja 1925 v Rogaški Slatini. Izmed 70 članov navzočih 58. Predsednik pozdravi kot gosta tov. Volavšek in bivšo tov. dr. Novakovo ter nove člane(ice) Zvirnov, Kukovčev, Lovrečev, Dworsko in Schönwetter. Pokojnemu članu, odborniku in podpredsedniku tov. Sekirniku govori v spomin tople besede. Tov. (icama) Sotošku, Jakličev in Peyhovi izrazi sožalje k smrti v rodbini.

Zapisnik zadnjega zborovanja se odobri.

Izmed dopisov so se podrobneje pretresali oni o razširjanju »Zvončka«, organizaciji prosvetnih odsekov in širjenju Samopomoči.

O občnem zboru Učiteljskega doma v Mariboru je poročal tov. Ivan Burdian. Podal je pregledno sliko o poslovanju v pretečenem poslovnem letu. O predlogih bode sklepalo društvo pri prihodnjem zborovanju.

Tov. Miloš Verk je poročal o občnem zboru Učiteljskega zdraviliškega doma v Rogaški Slatini, podal nekatera pojasnila o pomenu družbe ter o bilanci za poslovno leto 1924. H koncu je pozval k pristopu. Pozivu se je odzvalo 8 članov.

Tov. Volavšek Tone je nadaljeval svoj referat o »Taktnem nastopanju«. Temeljne misli razprave so bile: Ne moremo biti nikoli dovolj previdni pri sprejemanju ponujenega tikanja. Ne razpravljamo stanovskih in osebnih zadev vpričo neučiteljev. Ne žalimo starih tradicij in ukoreninjenih čutov. Bodimo prijazni, a vzvišeni ostanimo. Tudi ta del referata je bil pomešan z mičnimi dogodbicami ter je zelo ugajal. Ker se je referent preselil v drugi okraj, mu želi društvo obilo uspeha pri delu.

Na pokrajinski skupščini bodo zastopali naše društvo kot delegati Glinšek Ivan, Verk Miloš in Glinškova Danica, kot namestniki Burdian Ivan, Stefanci-osa Tone in Cenčič Josip; na državni skupščini pa kot delegata Glinšek Ivan in Miloš Verk, kot namestnika pa Predan Svetozar in Fink Tone.

Prihodnje zborovanje se naj vrši v drugi polovici junija v Rogaški Slatini.

+ **CERKNIŠKO-LOŽKI KROŽEK** je zboroval 30. maja t. l. v Grahovem. Udeležba ni bila povsem zadovoljiva. Od 36 članov je bilo navzočih 22.

Tov. Mercina Franc pozdravi navzoče kot novizvoljeni predsednik s prošnjo, da pomaga s sodelovanjem vse članstvo oživeti krožkovo delovanje. Med drugim poda tudi kratko blaginjsko stanje in poziva članstvo na redno plačevanje društvenih prispevkov.

Predavanje: O »Samoizobrazbi učitelja« je predaval tov. Bog. Medvešček. Uvodoma graja nezavednost članov napram stanovski organizaciji. Opisuje danes današnje stališče učitelja med naro-

dom in poudarja premajhno naobrazbo predvsem v gospodarskih in socialnih vprašanjih ter priporoča ustanovitev rednih socialnih tečajev. H koncu poda nekaj resolucij o načrtu in izvedbi samoizobrazevalnih tečajev, kar je bilo enoglasno sprejeto. Ustanovili so se tudi 4 socialni krožki, ki bi naj tvorili nekako podlago počitniškega socialnega tečaja. Učiteljsko je s hvaležnostjo odobravalo in sledilo važnemu izvajanju referenta. Referat bo objavljen v »Tovarišu«.

Z istim zanimanjem je sledilo učiteljsko tudi predavanju tov. Peterlina o »Vplivu solca na razvoj rastlinstva«. V razmeroma kratkem referatu nam je povedal toliko lepega in zanimivega iz kraljestva rastlin, da mu ostanemo hvaležni in želimo, da nas zopet kmalu razveseli z novim predavanjem.

Iskreno zahvalo tov. predsednika sta predavatelja zaslužila v polni meri.

Resolucije: 1. Poverjeništvu UJU naprošamo, naj posreduje, da se čimprej prične z rednim izplačevanjem povišic in da se nam tudi izplača opravičeno zahtevane razlike. (Tov. Peterlin).

2. Predlogi: 3. Sestava in ureditev knjižnice logaškega učiteljskega društva ne odgovarja duhu časa. Modernizira naj se na ta način, da se antikvarične knjige, ki za nas nimajo nikake vrednosti, zamenja ali razproda, one brez vrednosti pa odstrani, ostale knjige pa vsebinsko preuredi. (Tov. B. Medvešček).

4. Vsako zborovanje naj se vrši v drugem kraju. Kraj in čas je določiti na zborovanjih. (Tov. M. Kosin).

Resolucije in predlogi se sprejmejo enoglasno.

Prihodnje zborovanje se vrši v prvi polovici septembra v Igavasi.

+ **PTUJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO** je zborovalo dne 6. junija 1925 v Cirkovcih po običajnem dnevnem redu, ki je bil spopolnjen s poročilom o seji prosvetnega odseka in s predstavo na Cirkovškem šolskem odru.

Ko je dospelo vseh 90 udeležencev s kolodvora v Cirkovcih pred šolo, jih je pozdravljala državna trobojnica, ki je vihrala raz streho šolskega poslopja.

V učilnici, kjer je postavljen šolski oder, so pa tamburali svoj pozdrav tamburaši-domačini. Šolska mladina je pod vodstvom in s sodelovanjem učiteljskega ter nekaj domačinov, uprizorila nežno igrice: »Stara pravljica ali Ljubezen do domače grude«, katere avtor je tovariš Oskar Žolnir.

Vsa uprizoritev je pokazala, kako vztrajno deluje Cirkovsko učiteljsko na polju narodne prosvete.

Nato se je zbrano učiteljsko podalo k zborovanju.

Po otvoritvenem pozdravu je tov. predsednik izrekel dobrodošlico upokojenemu tov. Žihru, ki je od Sv. Jurja ob južni železnici prihitel med svoje tovariše ter tov. Oskarju Žolnirju.

Čitanje zapisnika se je soglasno odklonilo. Dopisov ni bilo in tako je tajnik prosvetnega odseka tov. Kunst prav obširno poročal o seji, ki jo je imel odsek. Med drugim je tudi omenil, da se bo prav pazno zasledovalo delovanje učiteljskega na prosvetnem polju. Tudi o potovalnem odru je bilo govora.

Prihodnje zborovanje se vrši o velikih počitnicah.

+ **DOLNJELEDAVSKO UČITELJSKO DRUŠTVO** je zborovalo dne 20. junija t. l. ob 10. uri v meščanski šoli v Dolnji Lendavi z običajnim dnevnim redom.

Kot delegata za pokrajinsko skupščino sta bila izvoljena tov. Peternel in tov. Novak.

Stvarni in izčrpno podani referat tov. Gergiča »O socializmu« je zbudil vsestransko zanimanje, a tudi pohvalo z željo, naj se nam v prihodnjem letu zopet javi.

Na predlog tov. predsednika Peternela so se sklenile sledeče protestne resolucije:

1. Društvo energično protestira proti obnovitvi krajin šolskih odborov.

2. Protestira se proti odloku za sprejem v višjo pedagoško šolo, ki ima razne omejitve, kakor glede števil in starosti.

3. Istotako društvo ne odobrava člena v novem šolskem zakonu, kjer se predvidevajo tudi denarne kazni.

Udeležba dobra: Od 60 članov navzočih 50.

Odgovorni urednik: Franc Strukelj.

Last in zal. UJU — poverjen. Ljubljana.

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.